

Osnovna šola Gustava Šiliha Laporje

INTERESNE DEJAVNOSTI NA LAPORSKI OSNOVNI ŠOLI SKOZI ČAS

PODROČJE: ZGODOVINA

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorici: Ajda Detiček
Eva Žnidar

Mentorica: Špela Štefanič, prof.

Laporje, 2015

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujeva mentorici, gospe Špeli Štefanič, za ves trud, pomoč in potrpežljivost pri delu, ter gospe Albini Avsec za lektoriranje raziskovalne naloge.

Zahvaljujeva se tudi gospodu Ferdu Ključevšku za intervju, ki nama je pomagal pri delu.

Hvala tudi vsem ostalim, ki so pripomogli pri nastanku raziskovalne naloge.

KAZALO

1	UVOD.....	6
2	TEORETIČNI DEL.....	7
2.1	Začetki šolstva v Laporju.....	7
2.2	Gradnja sedanje šole	8
2.3	Obdobje med obema vojnama	9
2.4	Obdobje okupacije.....	11
2.5	Leta po 2. svetovni vojni.....	11
2.6	Šola v času velikih sprememb	13
2.7	Šola po letu 1968.....	15
2.8	Interesne dejavnosti v šolskem letu 2014/2015	15
3	EMPIRIČNI DEL	16
3.1	Namen empirične raziskave.....	16
3.2	Raziskovalni intervju	16
4	REZULTATI	16
4.1	Intervju z gospodom Ferdom Ključevškom.....	16
5	RAZPRAVA	18
5.1	Ovrednotenje hipotez.....	18
6	ZAKLJUČEK.....	19
7	VIRI IN LITERATURA	20

KAZALO SLIK

Slika 1: Gumzejeva domačija – najeta hiša za šolske potrebe od leta 1828 do 1842.....	7
Slika 2: Prva šolska zgradba od leta 1842 do 1884	7
Slika 3: Druga šolska zgradba od leta 1884 do 1906.....	8
Slika 4: Šola, zgrajena leta 1906.	8
Slika 5: Intervju z gospodom Ključevškom.....	17

POVZETEK

Na OŠ Gustava Šliha Laporje že vrsto let delujejo številne interesne dejavnosti, v katere se vključujejo učenci različnih starosti glede na svoj interes.

Z raziskovalno nalogo sva želeli raziskati, ali so se na laporski osnovni šoli učenci tudi v preteklosti imeli možnost vključiti v kakšno interesno dejavnost, zanimalo naju je, če so interesne dejavnosti v najzgodnejših letih obstoja laporske šole sploh obstajale in katere so to bile.

Dela sva se lotili z branjem šolskih kronik, ki so nama predstavljale edini vir raziskovanja.

Zapisi v šolsko kroniko so se začeli leta 1828. Do šolskega leta 1917/1918 je kronika pisana v nemškem jeziku. Od šolskega leta 1918/1919 so zapisi v kroniki v slovenskem jeziku. Na šoli so tega leta ukinili nemščino kot učni jezik ter uvedli slovenščino.

Ko sva zapiske od šolskega leta 1918/1919 do 1930/1931 preleteli, nisva zasledili nobenih interesnih dejavnosti, s katerimi bi se ukvarjali učenci. Ker je pisava zelo težko berljiva, sva se po posvetu z mentorico odločili, da kroniko podrobneje preučiva od šolskega leta 1930/1931 dalje.

Od šolskega leta 1935/1936 do leta 1957/1958 ni zapisov šolske kronike, zato so povzetki narejeni po ustnih virih, po pripovedovanju gospe Magde Kavčič. (Stoletno prijateljstvo, 2006)

Na terenu sva obiskali informatorja in naredili raziskovalni intervju.

Raziskovalni intervju sva izvedli v ustni obliki v mesecu februarju pri bivšem ravnatelju naše šole, gospodu Ferdu Ključevšku.

Na osnovi virov sva ugotovili, da v najzgodnejših začetkih na laporski osnovni šoli ni bilo organiziranih interesnih dejavnosti. Te so se začele bolj množično pojavljati v šol. letu 1964/1965. Pred tem je na šoli deloval pevski zbor in različne organizacije, v katere so se združevali učenci – pionirska organizacija, pionirska zadruga, pionirski rdeči križ.

1 UVOD

Interesne dejavnosti so pomemben del vseživljenjskega učenja. Šola jih organizira z namenom, da bi omogočila odkrivanje in razvijanje učenčevih interesov ter jih usposabljala za koristno in zdravo preživljanje prostega časa. Organizirane so zunaj šolskega pouka kot razširjen program šole. Učenci in učenke izbirajo ter se vključujejo v dejavnosti prostovoljno.

Učenci ob interesnih dejavnostih razvijajo miselne procese, ki omogočajo širjenje in uporabo znanja in pripomorejo h globljemu razumevanju, pridobljena znanja in sposobnosti usmerjajo v odgovorno ravnanje v naravnem okolju in družbenem življenju, učenci se moralno, intelektualno in osebnostno razvijajo, spoznavajo in razvijajo spoštovanje do sebe in drugih, razvijajo ustvarjalno in kritično mišljenje, vplivajo na soustvarjanje klime, spoznavajo potrebe po koristni in kulturni izrabi prostega časa. (Kolar, M. in sod., 2008)

Osnovni namen najine raziskovalne naloge je bil raziskati, ali so bile v preteklosti na laporski osnovni šoli kakšne interesne dejavnosti, ali so imeli učenci čas zanje, ali so se vanje z veseljem vključili in katere interesne dejavnosti (če sploh) so imeli na razpolago.

Obiskali sva bivšega ravnatelja naše šole, gospoda Ferda Ključevška, in z njim opravili raziskovalni intervju.

Postavili sva si naslednje hipoteze:

1. Predvidevava, da so se interesne dejavnosti začele po otvoritvi šolske zgradbe na sedanji lokaciji (leta 1906).
2. Na začetku je bilo interesnih dejavnosti malo.
3. Interesne dejavnosti na začetku so bile naslednje: šiviljstvo, izdelovanje iz lesa, obdelava vrta, pevski krožek, dramski krožek, recitatorji.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 Začetki šolstva v Laporju

Začetki šole segajo v leto 1828, torej mineva letos 187 let od začetka organiziranega šolstva v Laporju. Šolska kronika navaja, da je bil prvi učitelj v Laporju cerkovnik, gospod Jakob Stupan, ki je učence učil v mežnariji, kjer je stanoval.

Slika 1: Gumzejeva domačija – najeta hiša za šolske potrebe od leta 1828 do 1842.
(Vir: Šolska kronika 1958–1970)

Zaradi pritiska političnih oblasti je šolski patronat odločil, da zgradijo šolo. Otvoritev šole je bila leta 1842. Imela je dve učilnici, velik hodnik in sanitarije.

Slika 2: Prva šolska zgradba od leta 1842 do 1884 (kasneje Macuhova domačija).
(Vir: Šolska kronika 1958–1970)

Leta 1884 so zaradi prostorske stiske in dotrajanosti šole začeli graditi novo šolsko poslopje. Z odločbo okrajnega glavarstva je šola leta 1894 postala trirazrednica.

Leta 1902 je postala štirirazrednica. Zaradi prostorske stiske so najeli sobo pri župniku. (Stoletno prijateljstvo, 2006)

Slika 3: Druga šolska zgradba od leta 1884 do 1906.
(Vir: Šolska kronika 1958–1970)

2.2 Gradnja sedanje šole

Novo šolsko poslopje so zgradili leta 1906. V tistem času je veljala za najlepšo šolo daleč naokoli.

Slika 4: Šola, zgrajena leta 1906.
(Vir: Šolska kronika 1958–1970)

Po izgradnji nove šole so staro šolsko poslopje spremenili v učiteljska stanovanja.

Leta 1913 je šola postala petrazrednica. Leta 1932 je šola postala šestrazrednica. Na začetku šolskega leta 1961/1962 je šola postala popolna osemletka.

Leta 1974 so šolo obnovili, čez štiri leta pa zgradili telovadnico. Šola je današnjo podobo dobila leta 1999, ko so k obnovljenemu delu priključili še prizidek. Slovesna otvoritev je bila 12. marca 2000, ko so šolo usposobili za potrebe 9-letke. (Šola in kraj skozi čas, 2001)

2.3 Obdobje med obema vojnama

Od šolskega leta 1918/1919 so zapisi v kroniki v slovenskem jeziku. Na šoli so tega leta ukinili nemščino kot učni jezik ter ponovno uvedli slovenščino.

Od šolskega leta 1922/1923 do leta 1935/1936 je bil šolski upravitelj Franjo Vendramin, ki je prevzel obdelovanje šolskega vrta, ga dal temeljito prekopati, popraviti ograjo, posaditi 130 dreves in v čebelnjak postaviti dva panja.

Zaradi naraščanja števila otrok je višji šolski svet leta 1932 odobril šesti razred in šola je postala šestrazrednica. Po kategoriji je spadala med državne mešane narodne šole s štirimi razredi osnovne šole in dvema razredoma višje narodne šole. (Stoletno prijateljstvo, 2006)

Šol. leto 1930/1931

Laporsko šolo je obiskovalo 241 učencev. Bili so razporejeni v pet razredov. Nisva zasledili, da bi se učenci ukvarjali z interesnimi dejavnostmi, sta pa se nama zdela zanimiva dva učna predmeta, in sicer ženska in deška rokodela.

Učiteljica 1. razreda, Franja Logar, je poučevala ženska rokodela v 4. in 5. razredu.

V drugem razredu je poučevala Marica Robič, ki je poučevala tudi srbohrvaščino in pisanje v petem razredu.

Tretji razred ter risanje v četrtem razredu je poučevala Angela Lorber.

Četrty razred ter petje, telovadbo in deška rokodela v petem razredu, je poučeval Franjo Logar.

V petem razredu je poučeval Franjo Vandramin, šolski upravitelj.

Učenci so imeli verouk, ki ga je v vseh razredih poučeval župnik Jože Ozimič.

Šola je imela šolski vrt, ki ga je obdeloval šolski upravitelj, imeli so tudi drevesnico. Pri delu na šolskem vrtu so pomagali učenci četrtega in petega razreda. (Šolska kronika, 1828–1935)

Šol. leto 1931/1932

Laporsko šolo je obiskovalo 257 učencev v petih razredih.

V prvem razredu je poučevala Franja Logar, ki je poučevala tudi ženska rokodela v 4. in 5. razredu.

Drugi razred je poučevala Marica Robič, ki je poučevala še srbohrvaščino in pisanje v 5. razredu.

V tretjem razredu je poučevala Angela Lorber, poučevala je tudi pisanje v 5. razredu.

V četrtem razredu je poučeval Franjo Logar, ki je poučeval tudi petje in telovadbo v petem razredu.

Peti razred je poučeval Franjo Vendramin, šolski upravitelj.

Na šoli je poučeval verouk dekan Jože Ozimič.

Za šolski vrt je skrbel šolski upravitelj, pomagali so mu učenci 5. razreda. Na vrtu so gojili zelenjavo in cvetje, imeli so tudi sadna drevesa. Deklicam so razdelili razne cvetlice, da bi jih posadile na domačih vrtovih. Imeli so tudi čebelnjak z enim panjem.

Nisva zasledili organiziranih interesnih dejavnosti, so pa na šolskih prireditvah nastopali učenci s petjem, govori in deklamacijami. (Šolska kronika, 1828–1935)

Šol. leto 1932/1933

Laporsko šolo je obiskovalo 290 učencev, 161 dečkov in 129 deklic.

Zaradi naraščanja števila otrok je višji šolski svet leta 1932 odobril tudi šesti razred in šola je postala šestrazrednica. Po kategoriji je spadala med državne mešane narodne šole s štirimi razredi osnovne šole in dvema razredoma višje narodne šole. (Stoletno prijateljstvo, 2006)

V prvem razredu je poučevala Franja Logar.

Drugi razred je izjemoma prevzel šolski upravitelj, Franjo Vendramin.

Tretji razred je poučevala Angela Lorber.

V četrtem razredu je poučevala Marica Robič.

Prvi razred višje narodne šole je poučeval novi učitelj, Jože Novačan, drugi razred višje narodne šole pa Franjo Logar.

Verouk je poučeval dekan Jože Ozimič.

V tem šolskem obdobju nisva zasledili interesnih dejavnosti, so pa učenci višjih razredov pomagali šolskemu upravitelju pri delu na šolskem vrtu. Skrbeli so tudi za čebelnjak z enim panjem.

Na šolskih prireditvah so nastopali učenci s petjem, govori in deklamacijami, nisva zasledili organiziranih interesnih dejavnosti. (Šolska kronika, 1828–1935)

Šol. leto 1933/1934

Šolo je obiskovalo 309 učencev, 162 dečkov in 147 deklic.

V prvem razredu je učila Franja Logar, v drugem pa Angela Lorber.

Na šolo je prišla nova učiteljica, Julija Novačan, ki je poučevala tretji razred (do njenega prihoda je tretji razred poučevala Marica Robič, ki je dala odpoved). Skupaj z njo je prišel tudi njen mož, učitelj Josip Novačan.

V četrtem razredu je poučeval šolski upravitelj, Franjo Vendramin.

Prvi razred višje narodne šole je poučeval Josip Novačan, drugi razred višje narodne šole pa Franjo Logar.

Verouk je poučeval dekan Jože Ozimič.

Šolski vrt je obdeloval šolski upravitelj ob pomoči učencev četrtega razreda. Skrbeli so tudi za drevesa v drevesnici in šolski panj. (Šolska kronika, 1828–1935)

Šol. leto 1934/1935

Šolo je obiskoval 301 učenec, bilo je 154 dečkov in 147 deklic.

Prvi razred je poučevala Franja Logar, poučevala je tudi srbohrvaščino ter ženska rokodela v prvem in drugem razredu višje narodne šole.

Drugi razred je poučevala Julija Novačan, ki je poučevala tudi risanje, lepopis, srbohrvaščino in ženska ročna dela v četrtem razredu.

Tretji razred je poučevala Angela Lorber.

Četrty razred je poučeval šolski upravitelj, Franjo Vendramin.

Josip Novačan je poučeval prvi razred višje narodne šole, petje v četrtem razredu ter telovadbo pri dečkih v prvem in drugem razredu višje narodne šole.

Franjo Logar je poučeval drugi razred višje narodne šole ter telovadbo pri deklicah v prvem in drugem razredu višje narodne šole.

Kot zanimivost omenjava, da je šolski upravitelj preuredil del kleti v šoli tako, da so učenci dobili telovadnico, ki so jo že dolgo pogrešali.

Verouk je poučeval dekan Jože Ozimič.

Obdelovanje vrta je vodil Franjo Vendramin, pomagali so mu učenci njegovega (četrtega) razreda. Za drevesnico sta skrbela učitelja Franjo Logar in Josip Novačan ob pomoči učencev.

Za cvetlice so skrbele učiteljice.

Pri delu na šolskem vrtu so pomagali učenci od tretjega razreda dalje.

Čebele v čebelnjaku so pozeble, saj je veter spomladi razkril streho čebelnjaka.

(Šolska kronika, 1828–1935)

2.4 Obdobje okupacije

Od šolskega leta 1935/1936 do leta 1957/1958 ni zapisov šolske kronike, zato so povzetki narejeni po ustnih virih (po pripovedovanju gospe Magde Kavčič).

Po napadu na Jugoslavijo so Nemci odpustili vse slovenske učitelje in jih večino izgnali. V Srbijo je bil izgnan tudi tedanji upravitelj Franjo Logar. Namestili so nemško govoreče učitelje, ki so bili po navadi brez izobrazbe ali pa so imeli opravljen le krajši tečaj. V Laporju so poučevali trije nemški učitelji. V šoli se je izvajal nemški pouk od zadnjih dni aprila 1941 do maja 1945. Zaradi represivnih ukrepov je šolski obisk zelo upadel. (Stoletno prijateljstvo, 2006)

2.5 Leta po 2. svetovni vojni

Po osvoboditvi, 9. maja 1945, so se vrnilo slovenski učitelji. Opravili so popis najdenega inventarja in arhiva ter izvedli oddajo nemških knjig.

Učitelji so veliko truda vlagali tudi v kulturno delo izven šole in pripravljali razne prireditve in mitinge. (Stoletno prijateljstvo, 2006)

Šol. leto 1958/1959

Šolo je obiskovalo 236 učencev, 123 dečkov in 113 deklic.

V tem šolskem letu je bilo 7 oddelkov.

V prvem razredu je poučevala Julija Novačan, v drugem a in b Erna Regoršek, v tretjem Rezika Debelak, v četrtem Rožica Černe, v petem Jože Novačan (šolski upravitelj).

V šestem razredu je bil uveden predmetni pouk, razredničarka je bila Rezika Debelak. V tem razredu so poučevali tudi vsi ostali učitelji, razen učiteljice drugega razreda.

Imeli so pionirski pevski zbor (vodil ga je Jože Novačan), s katerim so se predstavljali na različnih prireditvah, ki so potekale na šoli. Predstavljali so se tudi z deklamacijami in krajšimi dramskimi prizori, nisva pa zasledili organizirane dramske dejavnosti.

Na šoli je deloval tudi šolski podmladek RK, ki je štel 225 članov, ter pionirska organizacija.

Ker je šolski upravitelj, Franc Logar, umrl, so na njegovo mesto imenovali Jožeta Novačana.

(Šolska kronika, 1958–1970)

Šol. leto 1959/1960

Šolo je obiskovalo 251 učencev, 128 dečkov in 123 deklic, v osmih oddelkih. Razredi so bili močni, v posameznem razredu je bilo tudi do 55 otrok.

Prvi razred je poučevala Erna Regoršek, drugi razred Elica Penšek, tretji a razred Julija Novačan, tretji b razred Zinka Debelak, četrti razred Rožica Černe, peti razred Anton Verle, šesti razred Jože Novačan.

V sedmem in osmem razredu so imeli predmetni pouk, kjer je poučevala večina učiteljskega kolektiva.

Primanjkovalo je učiteljev, zato so imeli velike težave pri organizaciji pouka. Pouk je zaradi prostorske stiske potekal tudi popoldan.

Na šolskih proslavah je pel pionirski pevski zbor. Na šoli je delovala pionirska organizacija (vključena je bila večina učencev). Ustanovili so pionirsko zadrugo, ki je prevzela skrb za cvetlične grede in za zemljišče za šolo. Na šoli je deloval tudi pionirski rdeči križ. (Šolska kronika, 1958–1970)

Šol. leto 1960/1961

Šolo je obiskovalo 255 učencev, 132 dečkov in 123 deklic.

V prvem razredu je poučevala Erna Regoršek, v drugem Marija Verle, v tretjem Rezika Debelak, v četrtem Tilka Kurnik, v petem Anton Verle, v šestem Jože Novačan, sedmi in osmi razred sta bila združena, imeli so predmetni pouk, tako je bilo na šoli sedem oddelkov.

Vodilna organizacija na šoli je bila pionirska organizacija, dejavna sta bila še pionirska zadruga ter pionirski rdeči križ. Na šoli so imeli pionirski pevski zbor.

Za urejeno šolsko zemljišče so skrbeli učitelji in učenci, vključeni v pionirsko organizacijo. Cvetlične grede je urejala pionirska zadruga. (Šolska kronika, 1958–1970)

Šol. leto 1961/1962

Šolo je obiskovalo 248 učencev, 124 dečkov in 124 deklic v sedmih oddelkih.

V tem šolskem letu je na šoli primanjkovalo učiteljev, bilo jih je le pet. Julija Novačan je bila upokojena, a so jo prosili, če lahko v tem šolskem letu ponovno poučuje.

Razredničarka prvega razreda je bila Erna Regoršek, drugega Julija Novačan, tretjega Milica Jecl, četrtega in petega Tilčka Kurnik, šestemu, sedmemu in osmemu razredu pa je bil razrednik Jože Novačan.

V šestem, sedmem in osmem razredu so imeli predmetni pouk, kjer so poučevali vsi učitelji.

Razen pionirskega pevskega zbora nisva zasledili organiziranih interesnih dejavnosti. So pa npr. za različne prireditve (šolska proslava ob začetku šolskega leta, dan republike) učitelji pripravili program z govori, deklamacijami, prizori iz NOB ter športnimi točkami.

Učiteljski kolektiv in učenci so sodelovali v različnih organizacijah: pionirski rdeči križ – priredili so tečaj prve pomoči, pionirska zadruga je dobila v uporabo zemljišče šolske njive, kjer so gojili zelenjavo in koruzo. Najštevilčnejša organizacija na šoli je bila pionirska organizacija, ki je imela 248 članov, torej so bili člani vsi učenci. (Šolska kronika, 1958–1970)

Šol. leto 1962/1963

Šolo je obiskovalo skupaj 254 učencev, od tega 131 deklic in 123 dečkov. S posebnim odlokom so dobili odobren osmi razred kot samostojni oddelek, saj je bilo na šoli dovolj učiteljev. Tako so dosegli, da so imeli v Laporju popolno osnovno šolo.

Razredničarka prvega razreda je bila Erna Regoršek, drugega Julija Novačan, tretjega Slavica Olup, četrtega Magda Kavčič, petega Milica Jecl, šestega Jože Novačan, sedmemu in osmemu razredu pa je bil razrednik Ferdo Ključevšek, kasneje dolgoletni ravnatelj naše šole.

Šolski upravitelj, Jože Novačan, se je ob koncu šolskega leta upokojil, njegovo mesto je prevzel Ferdo Ključevšek.

Najštevilčnejša organizacija na šoli je bila pionirska organizacija, ki je štela 250 članov, na šoli je deloval tudi pionirski rdeči križ. (Šolska kronika, 1958–1970)

2.6 Šola v času velikih sprememb

Šol. leto 1963/1964

Na šoli je bilo 8 oddelkov, ki jih je skupaj obiskovalo 240 učencev. Šolski upravitelj oz. ravnatelj je postal Ferdo Ključevšek, še zmeraj pa je na šoli poučeval Jože Novačan, prejšnji upravitelj.

Zdelo se nama je zanimivo, da so v tem šolskem letu uvedli učenje tujega jezika nemščine, tako da so se učenci po zaključenem osnovnošolskem izobraževanju lahko vpisali na katero koli srednjo šolo.

Na šoli so delovale naslednje organizacije: pionirska organizacija, pionirska zadruga, pionirski rdeči križ in šolska skupnost. Vsaka organizacija je imela svojega mentorja, ki je vodil delo.

(Šolska kronika, 1958–1970)

Šol. leto 1964/1965

Šolo je obiskovalo 251 učencev v osmih oddelkih. V tem šolskem letu so prvič omenjene interesne dejavnosti: dramski in šahovski krožek, namizni tenis, strelski krožek, gospodinjski, ročnodelski, tehniško–likovni krožek.

Še zmeraj na šoli delujejo organizacije: pionirska organizacija, mladinska organizacija, pionirski rdeči križ, pionirska zadruga, v tem šolskem letu na šoli ni bilo pionirskega pevskega zbora.

(Šolska kronika, 1958–1970)

Šol. leto 1965/1966

Šolo je obiskovalo 241 učencev.

Na šoli so delovale naslednje organizacije: pionirska organizacija, mladinska organizacija, pionirski rdeči križ, pionirska zadruga, šolska skupnost.

Na šoli sta pričela delovati dva pevska zbora, mladinski in otroški.

V tem šolskem letu se je dvignila kvaliteta pouka, saj so se na šoli zaposlile nove učiteljice z ustrežno izobrazbo: Nika Turšič, Erika Samastur in Frida Rošar. Na šoli sta začela delovati dva pevska zbora; otroški in mladinski. (Stoletno prijateljstvo, 2006)

Na šoli so delovale različne interesne dejavnosti:

- dramski krožek
- šahovski krožek
- strelski krožek
- kmetijski krožek
- likovni krožek
- ročnodelski krožek
- recitatorski krožek.

(Šolska kronika, 1958–1970)

Šol. leto 1966/1967

Šolo je obiskovalo 251 učencev v osmih oddelkih.

Na šoli so delovale organizacije: pionirska organizacija, šolska skupnost, pionirski rdeči križ, pionirska zadruga.

V tem šolskem letu so bile interesne dejavnosti oz. krožki:

- recitatorski krožek
- strelski krožek
- smučarski krožek
- ročnodelski krožek
- šahovski krožek
- fotografski krožek
- kemijski krožek
- pravljичni krožek.

(Šolska kronika, 1958–1970)

2.7 Šola po letu 1968

Leta 1968 so šolo poimenovali po znanem pedagogu in pisatelju, Gustavu Šilihu. Leta 1974 so šolo pričeli obnavljati, otvoritev je bila leta 1975. Slovesna otvoritev novozgrajene telovadnice je bila leta 1978, ob 150-letnici šolstva v Laporju. Pomenila je veliko pridobitev za šolo in kraj, saj so se v njej poleg športnih aktivnosti odvijale tudi šolske in krajevne prireditve.

Šola je današnjo podobo dobila leta 1999, ko so k obnovljenemu delu priključili še prizidek. Slovesna otvoritev je bila 12. marca 2000, ko so šolo usposobili za potrebe 9-letke. (Stoletno prijateljstvo, 2006)

2.8 Interesne dejavnosti v šolskem letu 2014/2015

Število interesnih dejavnosti je skozi leta naraščalo. Tako imamo v letošnjem šolskem letu na šoli več kot dvajset interesnih dejavnosti, v katere se lahko vključijo učenci: trije pevski zbori, dramski krožek, lutkovni krožek, folkloro, planince, ples, šolski vrt, English Club, ansambel, turizem, šolsko skupnost, šah, čudoviti svet narave, športne krožke in mnoge druge.

3 EMPIRIČNI DEL

3.1 Namen empirične raziskave

Namen je bil na osnovi intervjuja dobiti potrditev o pravih ugotovitvah ob raziskovanju šolske kronike.

3.2 Raziskovalni intervju

Raziskovalni intervju sva izvedli v ustni obliki v mesecu februarju pri informatorju, gospodu Ferdu Ključevšku, bivšemu dolgoletnemu ravnatelju laporske osnovne šole.

4 REZULTATI

4.1 Intervju z gospodom Ferdom Ključevškom

Gospod Ferdo Ključevšek je postal ravnatelj laporske osnovne šole v šolskem letu 1963/1964 in je na tem delovnem mestu preživel 38 let.

1. Gospod Ključevšek, v šolski kroniki sva prebrali, da ste se na naši šoli zaposlili leta 1963 kot šolski upravitelj. Imava prav?

Ja, leta 1963/1964 sem pričel z ravnateljevanjem in nadaljeval vse do upokojitve, leta 2001.

2. Kakšni so vaši spomini na tista leta?

Ko sem pričel z ravnateljevanjem, sem prevzel šolo, ki je bila skromno opremljena, stara, zgrajena leta 1906. Ni imela tekoče vode, urejenih sanitarij, opreme, ki bi bila potrebna, klopi so bile stare, podi leseni, skratka, pogoji za pouk so bili zelo skromni.

3. Ko sva brali šolsko kroniko, sva ugotovili, da so interesne dejavnosti prvič omenjene leta 1964. Pred tem so omenjene le različne organizacije: rdeči križ, pionirska organizacija, pionirska zadruga. Ali se spominjate, da je razen teh organizacij bila pred letom 1964 na šoli kakšna interesna dejavnost, ki je midve v šolski kroniki nisva zasledili?

Bil je pevski zbor in ukvarjali so se s športom, osnovna igra z žogo je bila odbojka. To je bilo na travniku pri sedanjem gasilskem domu, telovadnice ni bilo, imeli so preprosto mrežo in tukaj so otroci igrali odbojko.

4. V kroniki je omenjeno tudi urejanje šolskega vrta. Kako je bilo to delo organizirano?

To smo urejali pod Pionirsko zadrugo, katere namen je bil, da bi učenci spoznavali delo na vrtu, torej vrtnine, rože; tudi šolski park so urejali učenci – rože, nasade, grmovnice.

5. Zasledili sva, da ste leta 1964 na šoli imeli dramski krožek, namizni tenis, strelski krožek, smučarski tečaj, gospodinjski krožek, ročnodelski krožek, likovni krožek. Ste morda tudi vi vodili kakšno interesno dejavnost oz. krožek?

Da, vodil sem strelski krožek, medtem ko so vse ostale športne dejavnosti vodili ostali učitelji. To ni bilo obvezno (tudi ne ostale dejavnosti), bilo je razdeljeno po interesih učencev.

6. Ali se spomnite, kako so ti krožki potekali? So bili po pouku? Ob sobotah?

Potekali so izključno po pouku. Takrat se otroci še niso vozili domov z avtobusom, domov so hodili peš, tako da ni bilo ovir, povezanih z avtobusnim prevozom.

7. Ali so učenci določenega krožka obiskali tudi kakšno tekmovanje?

Mislím, da so bila tekmovanja, samo pozneje. Mislím, da je bila odbojka, ali pa so bila tekmovanja v obliki turnirjev, srečanj med šolami; bili smo na primer rivali s šolo na Črešnjevcu. Pozneje pa so se začela redna občinska tekmovanja. Bili smo tudi na republiških tekmovanjih. Spomnim se uspeha v Novi Gorici. Imeli smo kandidata, ki je bil zelo dober strelec; jaz se spomnim za svoj krožek, tudi ostali so prav gotovo sodelovali na različnih tekmovanjih. To je bil tudi smisel teh krožkov.

8. Verjetno se spomnite vaših šolskih dni. Ste bili takrat član kakšne organizacije, ste morda obiskovali kakšno interesno dejavnost?

Bil sem član pionirske organizacije in pladinske organizacije. Pionirska organizacija je bila sploh pomembna, sprejem je bil 29. novembra, prvošolčki so dobili rdeče rutice in modre čepice, bili so oblečeni zgoraj belo, spodaj temno, vsak je dobil knjižico, na koncu je bila pogostitev. To je bil zelo svečan dogodek, ki je bil zmeraj 29. novembra, to je bil dan Republike Jugoslavije.

Obiskoval sem dramski krožek in pevski zbor v osnovni šoli, to je bila hkrati nižja gimnazija. Dramskega krožka v drugem razredu se še posebej spomnim, saj me je učila teta. Kot posebnost pa je bil verouk, v prvem in drugem razredu smo ga imeli še v šoli. V šolo je prihajal župnik, bil je zelo strog gospod, dečki ga nismo marali in smo nagajali.

Šolo sem pričel obiskovati leta 1947, to so bile te povojne razmere. To je bilo obdobje obnove. Zanimiva je bila v tistem času Titova štafeta. Šolo sem obiskoval v Radečah.

Slika 5: Intervju z gospodom Ključevškom. (Vir: Štefanič Š., 2015)

5 RAZPRAVA

5.1 Ovrednotenje hipotez

Postavili sva si naslednje hipoteze:

1. hipoteza: Predvidevava, da so se interesne dejavnosti začele po otvoritvi šolske zgradbe na sedanji lokaciji (leta 1906).

Interesne dejavnosti, kot jih poznamo danes, so se res začele pojavljati po letu 1906, vendar mnogo kasneje, in sicer v šolskem letu 1964/1965. Tako lahko prvo hipotezo pravzaprav potrdiva.

2. hipoteza: Na začetku je bilo interesnih dejavnosti malo.

Preden sva v kroniki zasledili omembo interesnih dejavnosti, so bili učenci člani različnih organizacij: pionirska organizacija, pionirski rdeči križ, pionirska zadruga, kar nama je potrdil tudi informator v raziskovalnem intervjuju. Ostalih interesnih dejavnosti pred šolskim letom 1964/1965 nisva zasledili, razen pionirskega pevskega zbora v šolskem letu 1958/1959, kar nama je potrdil tudi informator. Iz intervjuja sva izvedeli tudi, da so učenci igrali odbojko, ki je bila osnovna igra z žogo, vendar to ni bila organizirana interesna dejavnost.

V šolskem letu 1964/1965 so bile na šoli naslednje interesne dejavnosti: dramski in šahovski krožek, namizni tenis, strelski krožek, gospodinjski, ročnodelski, tehniško–likovni krožek.

To hipotezo lahko potrdiva, saj je v začetku res bilo manj interesnih dejavnosti, z leti pa je njihovo število naraščalo.

3. hipoteza: Interesne dejavnosti na začetku so bile naslednje: šiviljstvo, izdelovanje iz lesa, obdelava vrta, pevski zbor, dramski krožek, recitatorji.

Prve omenjene interesne dejavnosti (v kroniki sva jih zasledili leta 1964/1965) so bile: dramski in šahovski krožek, namizni tenis, strelski krožek, gospodinjski, ročnodelski, tehniško–likovni krožek, vrt pa so obdelovali učenci v okviru pionirske zadruga.

Tretjo hipotezo lahko potrdiva; res je že od najzgodnejših začetkov na šoli deloval pevski zbor, učenci so obdelovali vrt. Ob omembi prvih interesnih dejavnosti so to res bile dramski krožek, recitatorji, izdelovanje iz lesa je verjetno bilo del tehniško–likovnega krožka, šiviljstvo pa del ročnodelskega.

6 ZAKLJUČEK

Na osnovi raziskovanja šolskih kronik sva ugotovili, da v najzgodnejših letih šole v Laporju ni bilo organiziranih interesnih dejavnosti.

V šolskih letih 1930/1931 do 1934/1935 je šola imela šolski vrt z drevesnico, ki ga je ob pomoči učencev četrtega in petega razreda urejal šolski upravitelj. Meniva, da je bilo urejanje šolskega vrta neke vrste aktivnost po pouku.

V šolskem letu 1958/1959 so v kroniki omenjeni pionirski pevski zbor, pionirski rdeči križ in pionirska organizacija.

V šolskem letu 1959/1960 so ustanovili pionirsko zadrugo, katere naloga je bila skrb za cvetlične grede in za zemljišče za šolo. Meniva, da so to zametki kasnejših interesnih dejavnosti.

V šolskih letih 1960/1961 do 1962/1963 so imeli pionirski pevski zbor, pionirsko organizacijo, pionirski rdeči križ in pionirsko zadrugo, kjer so vključeni učenci na zemljišču šolske njive gojili zelenjavo in koruzo.

V šolskem letu 1963/1964 so poleg prej omenjenih organizacij ustanovili šolsko skupnost.

V šolskem letu 1964/1965 sva prvič zasledili interesne dejavnosti, te so bile: dramski in šahovski krožek, namizni tenis, strelski krožek, gospodinjski, ročnodelski, tehniško–likovni krožek.

Od šolskega leta 1965/1966 dalje pa so se interesne dejavnosti pričele pojavljati v večjem obsegu.

Interesne dejavnosti so potekale po pouku, saj učenci niso bili vezani na avtobusni prevoz, kot so danes. Učenci so se predvsem v športnih interesnih dejavnostih pomerili z okoliškimi šolami, kasneje pa so se pričela tudi različna medobčinska tekmovanja.

Število interesnih dejavnosti je skozi leta naraščalo. Tako imamo v letošnjem šolskem letu na šoli več kot dvajset interesnih dejavnosti, v katere se lahko vključijo učenci: tri pevske zборе, dramski krožek, lutkovni krožek, folkloro, planince, ples, šolski vrt, English Club, ansambel, turizem, šolsko skupnost, šah, čudoviti svet narave, športne krožke in mnoge druge.

7 VIRI IN LITERATURA

1. Metoda, K., Komljanc, N., Kuščar, K., Arnejčič, B., Bizant, T. *Interesne dejavnosti za 9-letno osnovno šolo*. 1. izd. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, 2008
2. *Stoletno prijateljstvo, almanah ob stoletnici OŠ Gustava Šiliha Laporje*, 2006
3. *Šola in kraj skozi čas, publikacija ob 750-letnici omembe kraja Laporje*, 2006
4. *Šolska kronika (1828–1935)*
5. *Šolska kronika (1958–1970)*